

Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ

ΑΠΡΙΛΙΟΣ, ΜΑΪΟΣ, ΙΟΥΝΙΟΣ 2013 - ΙΛΛΥΡΙΑΣ 6-10, 113 63 ΑΘΗΝΑ - ΤΗΛ.: 210 88.31.766, ΦΥΛΛΟ 69°

Σίδερη: Ένας μοναδικός τόπος

Ένα μεγάλο ευχαριστώ σε όλους εσάς που μέσα από αυτές τις σελίδες κρατάτε ζωντανές τις μνήμες, την ιστορία και την παράδοση του τόπου των παππούδων μας, των γονιών μας και κατ'επέκταση και του δικού μας τόπου. Μιας γωνιάς που μόνο όμορφες στιγμές μάς έχει προσφέρει απλόχερα. Πιστεύω ακράδαντα αν είχα γεννηθεί σ' αυτή τη γη τόσο δεν θα την είχα αγαπήσει! Σκέφτομαι, λοιπόν, ότι ίσως ο άνθρωπος δεν δένεται τόσο με τα μέρη που αντικρίζει για πρώτη φορά, ούτε και με τα χώματα πάνω στα οποία κάνει τα πρώτα του βήματα, αλλά με εκείνον τον τόπο που οι γωνιές του, τα σπίτια του, οι άνθρωποί του, οι ζεστές και απλόχερες καλημέρες, το πραγματικό νοιάξιμο, η ξεγνοιασιά και η απλότητα έχουν κάνει τα καλοκαίρια και τις διακοπές των παιδικών του χρόνων, γεμάτες με νοσταλγικές αναμνήσεις.

Αυτός ο τόπος είναι ένας τόπος μοναδικός! Τι να πρωτοπεριγράψει κανείς! Αυτό που πάντα με εντυπωσίαζε ήταν ο τρόπος με τον οποίο έχανε την αίσθηση των ορίων ανάμεσα στις αυλές των σπιτιών και στα πετρόχτιστα δρομάκια. Οι ορθάνοιχτες πόρτες των σπιτιών και οι φιλόξενοι άνθρωποι σου έδιναν πάντοτε την αίσθηση ενός οικείου και τόσο δικού σου τόπου!

Η ηρεμία, η απλότητα και οι μυρωδιές αυτού του μέρους επίσης σου μένουν αξέχαστες. Οι μεγάλες γέρικες ελιές, οι φορτωμένες πορτοκαλιές και λεμονιές που μοσχοβολούσαν τις αυλές, αλλά και τα τόσα πολλά λουλούδια στις πήλινες εκείνες γλάστρες που στόλιζαν και στολίζουν σχεδόν κάθε σπίτι!

Δεν θα μπορούσε κανείς να μη θυμάται τις παραδόσεις αυτού του τόπου, τα πανηγύρια, τα γλέντια, τα ανταμύματα, όλα τόσο απλά και συνάμα τόσο αξέχαστα!

Να με συγχωρέσετε για την υπερβολή των λόγων μου, αλλά είναι λόγια νοσταλγικά και από καρδιάς. Γι' αυτό και για μας τις νέες γενιές η συνέχιση της εφημερίδας μας είναι ένας σημαντικός συνδετικός κρίκος με τον τόπο αυτόν, που ποτέ βέβαια δεν πάψαμε να επισκεπτόμαστε. Το ίδιο πιστεύουμε θα κάνουν και τα παιδιά μας στο μέλλον!

Κώτση Στέλλα

Σ.Σ: Λάβαμε και δημοσιεύουμε την επιστολή της Στέλλας Κώτση. Η Στέλλα είναι κόρη του Γιάννη Κώτση γεννημένη και μεγαλωμένη στη Φλώρινα. Ομολογουμένως συγκινείσαι και προβληματίζεσαι, όταν νέοι Σιδερίτες με καταγωγή από το χωριό μας, βιώνουν τέτοια συναισθήματα, έχουν αποκτήσει τέτοιο δέσιμο με τον τόπο μας και βέβαια με την εφημερίδουλα μας. Η έκκληση της Στέλλας, και όχι μόνο, να μη σταματήσει η έκδοση της εφημερίδας μας προσθέτει μεγαλύτερο βάρος στην απόφαση που θα κληθεί σύντομα (το φθινόπωρο) να πάρει το ΔΣ της Αδελφότητάς μας, γιατί οι οικονομικές δυσχέρειες έκδοσης της εφημερίδας έχουν μεγαλώσει σημαντικά.

Όπως καταλαβαίνετε, αγαπητοί χωριανοί, δεν υπάρχει κανένας άλλος να στηρίξει οικονομικά και να εκδώσει την εφημερίδα παρά μόνο η Αδελφότητά μας, δηλαδή οι απόδημοι Σιδερίτες. Τα μειωμένα εισοδήματα, οι απολύσεις, η ανεργία πιστεύουμε ότι δεν θα μας βάλουν κάτω κι από το υστέρημα μας ας προσπαθήσουμε να βγάλουμε 5-10 ευρώ και να δώσουμε για την εφημερίδα. Για τη διευκόλυνσή μας η Αδελφότητα διατηρεί τον παρακάτω λογαριασμό στη Eurobank:

0025-0062-19-0102348262

GR7502600620000190102348262

Παρακαλείσθε στην κατάθεση να βάζετε το ονοματεπώνυμό σας.

Στην Παναγία τη μέρα της γιορτής Της, μετά από το Πάσχα, τέλη δεκαετίας του '60. Από αριστερά: Ιωάννης Τσιούλης, Παναγιώτης Κάργιαννης, Θωμάς Βαξιοβάνος και Δημήτρης Κατσικής.

ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Εκ παραδρομής στην πρώτη φωτογραφία στα ΦΩΤΟ-ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ στην προηγούμενη έκδοσή μας γράφτηκε το όνομα του Φίλιππα Παπασταύρου αντί του Θωμά Βαξιοβάνου. Ζητούμε συγγνώμη και ξαναδημοσιεύουμε τη φωτογραφία.

ΠΑΝΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ ΦΩΤΟ - ΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

Η Πανηπειρωτική Συνομοσπονδία Ελλάδος, στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Πέτρας, στην Πετρούπολη, διοργάνωσε και φέτος τη μουσικοχορευτική βραδιά, στο ομώνυμο θέατρο, που ήταν αφιερωμένη στην Ήπειρο του Αγώνα και της Προσφοράς. Ο χορός και το τραγούδι, καθώς και ο ιστορικός λόγος, κυριάρχησαν. Δεκάδες χορευτικά σχήματα πήραν μέρος καθώς και εκλεκτοί Ηπειρώτες μουσικοί, με προεξάρχοντα τον κορυφαίο Πέτρο Λούκα - Χαλκιά.

Η εκδήλωση στο Θέατρο Πέτρας τείνει να γίνει ετήσιος θεσμός για τις εκδηλώσεις της Ηπειρωτικής Αποδημίας. Μετά την καθιερωμένη Γιορτή στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, την "Πίτα του Ηπειρώτη", η εκδήλωση στην Πετρούπολη, καταδεικνύει τον συνεχή παρεμβατικό ρόλο της ΠΣΕ στα πολιτιστικά δρώμενα, ο οποίος ξεφεύγει από το στενό πλαίσιο μιας μικρής εκδήλωσης και αποκτά Παναπτικό χαρακτήρα, δεδομένου ότι στο χώρο της Δυτικής Αθήνας, ζουν και δραστηριοποιούνται χιλιάδες Ηπειρώτες, οι οποίοι συπειρώνονται στους κατά τόπους Ηπειρωτικούς Συλλόγους. Και του χρόνου!

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ- ΑΠΟ ΤΗ ΖΩΗ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΥΓΧΩΡΙΑΝΩΝ ΜΑΣ

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

Ο **Μάρκος** και η **Αγγελική Μάινα**, παιδιά του Δονάτου και της Μαρίας Τσάτσα, στις 17 του Μάη σε κλινική των Αθηνών απέκτησαν το δεύτερό τους παιδί, ένα χαριτωμένο κοριτσάκι. *Στους ευτυχείς γονείς, παππού και γιαγιά ευχόμαστε να τους ζήσει η νεογέννητη!*

ΒΑΠΤΙΣΕΙΣ

Στις 18 του Μάη στην Πετρούπολη Αθηνών τελέσθηκε η βάπτισμα της κόρης του **Γιώργου** και της **Αφροδίτης Πάντου** κι εγγονής του Κώστα και της Κατερίνας αλλά και του Μιχάλη και της Σταυρούλας Ζέρβα, στην οποία ο νουνός της χάρισε το όνομα **Σταυρούλα**, όμοιο με αυτό της γιαγιάς της από μητέρα.

Ευχόμαστε να ζήσει η νεοφώτιστη και οι γονείς, γιαγιάδες και παππούδες να τη χαρούν και νύφη!

ΘΑΝΑΤΟΙ

-Στις 8 του Μάη ο **Αντώνης Στραβέλης** ολοκλήρωσε τον κύκλο της ζωής στα 90 του χρόνια μέσα στο Νοσοκομείο Φιλιατών, όπου νοσηλευόταν. Η κηδεία του έγινε την επομένη στο «Κουλούρι» της Σίδερης, παρουσία πλήθους κόσμου, συγγενών και φίλων κι όλων των χωριανών.

Παραθέτουμε εδώ μικρό απόσπασμα από την αποχαιρετιστήρια ομιλία που του απηύθυνε ο Δάσκαλος από μέρους όλων: «...στην πορεία από κλητήρας εξελίχθηκε σε Κοινοτικός Γραμματέας, κάνοντας παράλληλα και τα καθήκοντά του χωρίς να αμείβεσαι γι' αυτό. Τη θέση αυτή μπόρεσες χάρη στην εξυπνάδα σου να τη διατηρήσεις ως το τέλος της σταδιοδρομίας σου με εξαιρετική επιτυχία και να φανείς χρήσιμος στο χωριό κυρίως κατά τη συνταξιοδότηση από τον ΟΓΑ πολλών χωριανών γυναικών.

Γι' αυτό το πέρασμά σου από τη ζωή Αντώνη ήταν σημαντικό και γόνιμο. Μικροκαμωμένος στο σώμα, αλλά με μυαλό ξυράφι και ικανότητα περίσσια ήσουν παρών πάντα σ' όλες τις Σιδερίτικες κοινωνικές εκδηλώσεις. Στις γιορτές και στα πανηγύρια μας, στα πασχαλιάτικα και τα

κάθε λογής γλέντια, αλλά και στο παγκάρι της εκκλησίας και στο Αργαστήρι τα βράδια, συμμετείχες ενεργά και με τη χιουμοριστική σου διάθεση σκόρπιζες γύρω σου το γέλιο και τη χαρά σαν τέτοιος πέρασες στην ιστορία της κοινωνικής ζωής του χωριού μας και σαν τέτοιο θα σε θυμόμαστε πάντα εμείς οι νεότεροι». -Στα μέσα του Μάη, στην Αθήνα, όπου περνούσε το τελευταίο κομμάτι της ζωής της κάτω από τις φροντίδες των παιδιών της, η **Γιαννούλα Βασ. Ρίζου**, το γένος Νικ. Κούφαλη, μάνα της Μαρσιολίτσας και πεθερά του Σωτήρη Λάγκαρη, έκλεισε για πάντα τα μάτια της. Η κηδεία της έγινε στην εκκλησία της Ελαίας, παρουσία πλήθους κόσμου και αρκετών Σιδερίτων. Στους οικείους και των δυο νεκρών μας εκφράζουμε τα θερμά μας συλλυπητήρια.

ΚΙ ΑΛΛΗ ΠΤΥΧΙΟΥΧΟΣ

Η **Γιάννα Μανουσάκη**, κόρη του Θεωδωρή και της Καλλιόπης (Πόπης) κι εγγονή του αξέχαστου Γάκη και της Σταθούλας Φιλίδη, αφού περάτωσε τις σπουδές της με επιτυχία στη Σχολή Βρεφονηπιοκόμων Ιωαννίνων, έλαβε το πτυχίο της σε ειδική τελετή στα μέσα Ιουνίου. Τη συγχαίρουμε και της ευχόμαστε καλή επαγγελματική αποκατάσταση, στους δε ευτυχείς γονείς και γιαγιά να τη χαρούν όπως επιθυμούμεν.

ΜΙΑ ΔΙΟΡΘΩΣΗ

Στο προηγούμενο φύλλο της «ΣΙΔΕΡΗΣ ΜΑΣ» αναγράφηκε από λάθος πληροφόρηση, η σύζυγος του Στέφανου Θεμ. Λιανού Μαρία Παππά αντί του σωστού που είναι **MARIA ΔΙΑΜΑΝΤΗ** καταγωγής Τσαμαντιώτικης. Αποκαθιστούμε το λάθος μας και ζητάμε συγγνώμη για το συμβάν.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ ΠΟΥ ΠΗΡΑΜΕ

Αυτό το τρίμηνο πήραμε συνδρομές από τους ακόλουθους, τους οποίους και ευχαριστούμε θερμά: Καραγιώργου - Λάγγαρη Σπυριδούλα, Βρύση - Τσουλή Ροζαλία, Ντρίκος Παναγιώτης, Πρίφτη - Τσέτσου Ελένη, Ταφέκη - Πάντου Ελένη. Σύνολο 60 ευρώ.

Αφιερωμένο στον Έλληνα Εκπαιδευτικό!

*Σμίλεψε πάλι, δάσκαλε, ψυχές
Κι ό,τι σ' απόμεινε ακόμη στη ζωή σου,
Μην τ' αρνηθείς! Θυσιάσε το ως τη στερνή πνοή σου!
Χτίσ' το παλάτι, δάσκαλε σοφέ!
Κι αν λίγη δύναμη μέσ' το κορμί σου μένει
Μην κουρασθείς. Είν' η ψυχή σου ατσαλωμένη.*

*Θέμελα βάλε τώρα πιο βαθειά,
Ο πόλεμος να μη μπορεί να τα γκρεμίσει.
Σκάψε βαθειά! Τι κι αν πολλοί σ' έχουνε λησμονήσει;
Θα θυμηθούνε κάποτε κι αυτοί
Τα βάρη που κρατάς σαν Ατλαντας στην πλάτη.
Υπομονή! Χτίζε, σοφέ, της κοινωνίας το παλάτι!*

Κωστής Παλαμάς, Στον Δάσκαλο

ΣΤΗ ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ

*Σίδηρή μου όμορφο χωριό
που λάμπεις σαν το άστρο
σε θεμελιώσανε ψηλά
σαν να είσαι κάστρο.*

*Στολίδι έχεις Σίδηρη
τον όμορφο Αϊ-Γιάννη
μα και την Παναγία μας
που στέκει όλο χάρη.*

*Στον Κάτω Μαχαλά
είναι ο Αϊ-Θανάσης
και το παλιό σχολείο
που αξίζει να θαυμάσεις.*

*Τις πίτες σου τις νόστιμες
πάντα θα τις τιμούμε
τα χέρια που τις φτιάχνουνε
χίλια χρόνια να ζούνε.*

*Οι άνθρωποι που ζουν εκεί
είναι όλοι γελαστοί
και μας περιμένουν πάντα
με μιαν αγκάλη ανοιχτή.*

*Όμορφα που είναι την αυγή
όταν γλυκοχαράζει*

*να είναι κανείς στη Σίδηρη
και να διασκεδάσει.*

*Να ακούει το κλαρίνο
του Γιώργου του Βρακά
και να χορεύει
στη μέση στο Φτελιά.*

*Σίδηρη είσαι γραφική
έχεις μεγάλη θέα
και όσοι σε επισκέπτονται
περνούν πολύ ωραία.*

*Τα παιδικά μου χρόνια
τα έζησα κοντά σου
και δεν θα τα ξεχάσω
ώσπου να γεράσω.*

*Θα σε θυμάμαι πάντα
με γλυκιά νοσταλγία
και πάντα θα σ' αγαπάω
με μεγάλη λατρεία.*

**Όλγα Κολιούση - Ρουσάκη
Μανώλης Ρουσάκης**

Πανηπειρωτικό συλλαλητήριο έξω από τη γαλακτοβιομηχανία Δωδώνη πραγματοποιήθηκε την Τετάρτη 29 Μαΐου 2013. Η πρωτοβουλία ανήκε στις Ομοσπονδίες Αγροτικών Συλλόγων Άρτας, Πρέβεζας, Αιτωλοακαρνανίας και τον Αγροτικό Σύλλογο Ζίτσας, οι οποίες με ανακοίνωσή τους καταγγέλλουν την απαράδεκτη κατάσταση που έχει δημιουργηθεί με τους απλήρωτους για πάνω από δύο μήνες κτηνοτρόφους, με ευθύνη της γαλακτοβιομηχανίας. Οι Ομοσπονδίες καταγγέλλουν τη στάση της διοίκησης, κάνουν λόγο για εμπαιγμό προς τους κτηνοτρόφους της περιοχής, οι οποίοι δεν μπορούν πλέον ούτε να προμηθευτούν τις ζωοτροφές. Μάλιστα με την ίδια ανακοίνωση αποκαλύπτουν ότι η Δωδώνη πουλάει σε άλλο ιδιώτη το κομμάτι της διανομής, το οποίο διατηρούσε η ίδια, με αποτέλεσμα να οδηγηθούν στην ανεργία μία σειρά εργαζομένων.

**ΣΥΝΤΟΠΙΤΗ! ΜΗΝ ΞΕΧΝΑΣ ΠΟΤΕ ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΣΟΥ!
ΟΠΟΙΟΣ ΞΕΧΝΑ ΤΟΝ ΓΕΝΕΘΛΙΟ ΤΟΠΟ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ
ΣΑΝ ΝΑ ΞΕΧΝΑ ΤΟΝ ΙΔΙΟ ΤΟΥ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ!**

Η ΣΙΔΕΡΗ ΜΑΣ

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΑΣ
ΤΩΝ ΣΙΔΕΡΙΤΩΝ

ΙΛΛΥΡΙΑΣ 6-10, 113 63 ΑΘΗΝΑ
ΤΗΛ.: 210 88.31.766

ΤΙΜΗ ΕΤΗΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ 6 ΕΥΡΩ
ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ 50ΜΔ - 30\$

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
Το Διοικητικό Συμβούλιο
της Αδελφότητας

ΥΠΕΥΘΥΝΗ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΤΣΙΟΥΛΗ-ΚΙΟΥΒΡΕΚΗ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΥΛΗΣ
ΤΑΚΗΣ ΣΤΡΑΒΕΛΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ "Πέτρα"
Οικονόμου 32, 106 83 Αθήνα
Τηλ.: 210 82.33.830
ekdoseispetra@hotmail.com

Graph Tech Κωνσταντίνος Κολιούσης

Ανδριτσάινης 17, 11142 Λαμπρινή
Τηλ.: 210-2582619, 6942 268668
Σχεδιασμός - Εκτύπωση Εντύπων
Επεξεργασία video - 3d animation
Σχεδιασμός ιστοσελίδων - φωτογραφία - Δίκτυα
websites: www.graphtech.gr
e-mail: info@graphtech.gr

ΓΕΩΡΓΙΑ ΑΘ. ΜΑΚΡΗ Χειρουργός Οδοντίατρος

Χρ. Σμύρνης 117-119
183 45 Μοσχάτο

Τηλ.: 210 4836204
Κιν.: 6945 461476

ΟΠΤΙΚΑ ΦΑΚΟΙ ΕΠΑΦΗΣ ΦΥΣΤΙΚΛΗ

Κατάστημα 1ο
Φανερωμένης 5
Τηλ.: 210 6540255
Κατάστημα 2ο
Μεσογείων 232
4η Στάση Χολαργού
Τηλ.: 210 6515651

ΥΠΕΡΤΑΣΙΟΛΟΓΙΚΟ ΝΕΦΡΟΛΟΓΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ ΦΩΤΗΣ ΑΘ. ΜΑΚΡΗΣ

ΙΑΤΡΟΣ ΝΕΦΡΟΛΟΓΟΣ
ΔΕΧΕΤΑΙ ΜΕ ΡΑΝΤΕΒΟΥ
ΔΕΥΤ., ΤΡΙΤΗ, ΠΕΜΠΤΗ
ΑΠΟΓ.: 6.30 - 9.00
ΧΡΥΣ. ΣΜΥΡΝΗΣ 117-119
183 45 ΜΟΣΧΑΤΟ
ΤΗΛ.: 210 4821031
ΚΙΝ.: 6946 284878

ΝΙΚΟΣ Λ. ΚΩΤΣΗΣ

ΜΑΡΜΑΡΑ-ΓΡΑΝΙΤΕΣ
ΜΝΗΜΕΙΑ - ΤΖΑΚΙΑ
ΔΙΑΚΟΣΜΗΤΙΚΑ - ΠΕΤΡΕΣ
ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ
2ο χλμ. Ν. Σελεύκεια
Σαγιάδα
Τηλ.: 26650 28724
Κιν.: 6932 928259

ΕΘΝΙΚΗ Η ΠΡΩΤΗ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΤΣΑΤΣΑ Ασφαλιστικός Πράκτωρ

ΑΕΕΓΑ "Η ΕΘΝΙΚΗ" - ΕΤΑΙΡΙΑ ΤΟΥ ΟΜΙΛΟΥ
ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.

ΔΕΡΒΕΝΑΚΙΩΝ 77, ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
ΤΗΛ.: 210 6019020, ΤΗΛ. FAX: 210 6007649, ΚΙΝ.: 6977 212982

Η ΑΓΡΙΛΙΑ ΤΣ' ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Όπως συμβαίνει στις ανθρώπινες μικρές ή μεγάλες κοινωνίες, όπου κάποια άτομα ξεχωρίζουν για τις ικανότητές τους και διακρίνονται ανάμεσα στα άλλα, έτσι και στη φύση βλέπουμε κάποια δένδρα να είναι πολύ μεγάλα και σηματοδοτικά και να ξεχωρίζουν απ' τα άλλα γύρω τους.

Τέτοια δένδρα εδώ στη Σίδηρη ήταν ο «Φτελιάς» στο μεσοχώρι, το «Περνάρι τ' Αϊ Νικόλα, η «Αγριλιά τ' εκκλησιάς», ο «Πλάτωνας στο Πιάδι», το «Κυπαρίσι στο Κουλούρι» κι η «Ακακία» μέσα στο χωριό, καθώς και ο «Δένδρος του Νταλιάνη», ο «Φτελιάς του Τσιάβου» κι ο «Κίσσαρας του Μπούγια» στο βουνό και συμπληρώνονταν από τον «Πλάωνα» και την «Ασπρασυκιά» του Χασάν' Πιλάφη στην «Κέρβα».

Κάποια από αυτά τα σημαντικά δένδρα δεν υπάρχουν πλέον και λιγοστά στέκονται ακόμη όρθια και ζωντανά μαζί με τη ΣΙΔΕΡΗ μας και καθένα τους έχει τη δική του ιστορία.

Στο σημείωμά μου αυτό θα αναφερθώ στην «Αγριλιά τ' εκκλησιάς» - έτσι τη λέγαμε - η οποία έστεκε όρθια ως πριν από δύο-τρία χρόνια, ανάμεσα στα μεγάλα κόντρα και ψηλά στον μανδρότοιχο του «Σένου» δίπλα απ' το σπίτι του Μηντζίτου, που κληρονόμησε η Γιάδνα και σήμερα, ανακαινισμένο απ' τα θεμέλια, ανήκει στον Κώστα Κηπουρό και τη σύζυγό του Ελένη-Μιράντα, το γένος Σταύρου και Ευτυχίας Λάγκαρη, και πάνω απ' τον «Κήπο της Κώστενας», τον οποίο κληρονόμησε απ' τη

θεία του ο Λάζος Λάγκαρης.

Αυτή η θεόρατη αγριλιά, που δέσποζε της περιοχής, ήταν δυσκολοανέβαστη κι οι καρποί της πολύ μικροί• κι όμως οι κεσιμιάριδες των ελιών της εκκλησιάς μάζευαν όλον τον καρπό της νωρίς τον Οκτώβρη, γιατί εκείνα τα χρόνια δεν αφήναμε στειρή ελιάς να πάει χαμένο.

Αυτή η αγριλιά ήταν αυτοφυής και πίστη μου είναι πως υπάρχει από τότε που άρχισε να δημιουργείται το χωριό ΣΙΔΕΡΗ• κατά κάποιο τρόπο δε η ύπαρξή της και η ηλικία της είναι ταυτισμένη με αυτή του χωριού μας.

Ο λόγος που με ώθησε να γράψω τούτο το σημείωμα είναι ο ακόλουθος: Τον περασμένο Φλεβάρη ένα βραδάκι, κάνοντας τη συνηθισμένη βραδινή μου βόλτα, πέρασα από την πλατεία του Κοινοτικού Γραφείου κι είδα έκπληκτος να καίγεται σε μορφή ασβεσταριάς το απομεινάρι (κουφάλα) τού θεόρατου κορμού τής αγριλιάς από την κοπή, η οποία είχε γίνει, άγνωστο για μένα από ποιον, πριν από δύο-τρία χρόνια.

Το γεγονός αυτό με συγκλόνησε κυριολεκτικά, όμως αδύναμος να επέμβω το άφησα να καίγεται• το πρωί, που πήγα να ιδώ τι απέγινε, διαπίστωσα πως ο κορμός «σουφράς» της αγριλιάς είχε καεί ολοσχερώς κι η φωτιά είχε σβήσει. Δεν έδωσα συνέχεια στο γεγονός που είχε συμβεί κι αυτό θεωρώ πως ήταν λάθος μου.

Δεν γνωρίζω ποιος ήταν ο δράστης αυτού του εγκλήματος, γιατί για μένα, και για κάθε λογικό άνθρωπο, η καταστροφή ενός δένδρου και μάλιστα τέτοιου, που να ταυτίζεται με τη δημιουργία και την ηλικία του χωριού, ισοδυναμεί με εγκλημα. Θέλω να πιστεύω πως όταν έκανε αυτή την πράξη δεν είχε επίγνωση του εγκλήματος που διέπραττε• τα δένδρα δεν πρέπει σε καμιά περίπτωση να καταστρέφονται με αυτόν τον τρόπο, αλλά να προστατεύονται και να αφήνονται να πεθαίνουν όρθια από μόνα τους.

Όμως η ΑΓΡΙΛΙΑ σε πείσμα του δράστη δεν του έκαμε το χατίρι• την άνοιξη απόλυκε γύρω - γύρω απ' τον κορμό της δεκάδες βλαστάρια, επιμένοντας έτσι να παραμείνει και να συνεχίσει τη ζωή της.

Γι' αυτό θέλω να προτείνω από τη θέση αυτή στο Διοικητικό Συμβούλιο του Πολιτιστικού μας Συλλόγου να ιδεί το πρόβλημα κι αν το βρει σωστό να ενδιαφερθεί και να διαλέξει δυο-τρία απ' τα καλύτερα βλαστάρια, καταστρέφοντας όλα τα υπόλοιπα, ώστε να αναδειχθεί και πάλι μια δίκλωνη ή τρίκλωνη αγριλιά για να συνεχίσει τη ζωή και την ύπαρξή της, όπως η φύση ορίζει, μαζί με τη Σίδηρή μας.

Για το σκοπό αυτό εγώ θέτω τον εαυτό μου στη διάθεσή του με προσωπική εργασία και χρηματική ενίσχυση, αν χρειαστεί.

Τάκης Στραβέλης

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΩΝ ΒΟΤΑΝΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΑ ΩΣ ΤΙΣ ΜΕΡΕΣ ΜΑΣ

Ο λαός μας και όχι μόνο ο δικός μας, αλλά φαντάζομαι όλοι οι ξένοι λαοί σε όλες τις εποχές ακόμη και στη σημερινή που η μόρφωση έχει διαδοθεί σε όλες τις κοινωνικές τάξεις και οι δεισιδαιμονίες έχουν κτυπηθεί, τρέφει μια εμπιστοσύνη στα «θεραπευτικά βότανα».

Τα βότανα και αρωματικά φυτά θεωρήθηκαν σαν γενναιοδωρία της μητέρας φύσης, αλλά και έκφραση ομορφιάς. Στα αρχαία χρόνια πίστευαν πως ο Προμηθέας ήταν αυτός που διδάξε τους ανθρώπους πώς να χρησιμοποιούν τα βότανα για θεραπευτικούς σκοπούς. Ο βαθύτερος γνώστης των βοτάνων ήταν ο Κένταυρος Χείρων. Βότανα όπως το Κενταύριον και το Χειρώνιον φέρουν το όνομά του. Πινακίδες που αναφέρονται σε βότανα έχουν βρεθεί και στα ανάκτορα της Κνωσού, των Μυκηνών και της Πύλου.

Βότανα όπως το κύμινο, το κόλιαντρο, το σησάμι, το σέλινο, το μάραθο, ο δυόσμος, η μέντα και ο σχίνος αναφέρονται σε προσφορές σε θεούς και νεκρούς. Αναφορές για τα βότανα βρίσκουμε σε αιγυπτιακούς πάπυρους, απ' όπου συμπεραίνουμε ότι τα χρησιμοποιούσαν εδώ και 4000 χρόνια για παρασκευή αρωμάτων, αλοιφών και για την μουμιοποίηση των νεκρών.

Επίσης οι Κινέζοι, οι Βαβυλώνιοι και οι Σουμερίοι εκτιμούσαν τη θεραπευτική αξία των βοτάνων. Ο πατέρας της Ιατρικής Ιπποκράτης κατέγραψε 400 περίπου είδη βοτάνων και αναφέρθηκε στις θεραπευτικές τους ιδιότητες από τον 5ο αιώνα π.Χ. Πίστευε π.χ. πως ο γλυκάνισος σταματάει το φτέρνισμα

Πολλοί είναι οι μύθοι που μας λένε ότι επιστράτευαν το οπλοστάσιο της φύσης για να περιποιηθούν τις πληγές των πολεμιστών. Ένας μύθος λέει πως η Αφροδίτη έτρεξε στην Κρήτη και έκοψε δίκταμο για να γιατρέψει τον λαβωμένο Αινεία.

Στη βυζαντινή εποχή σε συγγράμματα συναντάμε πολλά από τα σημερινά βότανα όπως τη μολόχα , το κόλιανδρο, το κάρδαμο και άλλα. Η Αγία Αναστασία εικονίζεται στη βυζαντινή τέχνη με μπουκαλάκια φαρμάκων και βότανα στο χέρι. Ονομάστηκε και Φαρμακολύτρα και θεωρείται Αγία - Γιατρός και Αγία των βοτάνων.

Η μεγάλη ακμή της βοτανολογίας έγινε τον Μεσαίωνα . Σημαντική ήταν η συμβολή του βοτανολόγου-ιατρού Παράκελσου που προέτρεπε τη ρήση του μεγάλου φαρμακείου της φύσης.

Η χρησιμοποίηση των βοτάνων συνεχίστηκε από τότε μέχρι σήμερα που η προφορική παράδοση μας κληροδοτεί τη γνώση για τις ευεργετικές ιδιότητες των φυτών κάθε περιοχής. Στην Κρήτη διασώζεται μέχρι σήμερα συνταγή βοτανοθεραπείας γνωστή ως «Σαρανταβότανο». Είναι ένα μείγμα βοτάνων της κρητικής χλωρίδας που η παράδοση θέλει πολύ αποτελεσματικό για την αποκατάσταση της υγείας.

«Σαν την υγεία σου έχασες και θες να την κερδίσεις
Μόνο με βότανα της γης θα την ξαναποκτήσεις
Φύλλα κίτροπορτοκαλιάς και άρωμ' από λεμόνι
Ανερατζιά μανταρινιά ξαρρωστικό κυδώνι...
Και σφάκα την πικραδερή, δάφνες μυρτιές να βρίσκεις
Θύμο, κισσό κι αγκαθαριά και αγκαθοστιβίδα
Τη μυρωδιά βασιλικού, φασκομελιά και θρύμπα
Μέντα και δενδρολίβανο όπου μοσχομυρίζει
Το λένε και αρισμαρί που την υγεία χαρίζει.
Πάρε τα γιασεμόφυλλα, τη ροδαρά με τα' άνθη
Γαρεφαλόβιολες πολλές και γαρεφάλου άνθη.
Απάγανο και βάρσαμο τη γης το χαμομήλι
Τη μυριστή αμπερόριζα που δένουν στο μαντήλι.
Πάρε το κοκκινόχορτο, βάλε και κουτσούνδα
που κάνουν κοκκινόλαδο στου ήλιου την πυράδα.
Φύλλα σικιάς κι αμυγδαλιάς και φύλλα μαντζουράνας
Φλισκούνι που μοσχοβολά σαν κόρφος κάθε μάνας.
Το μαϊντανό, το σέλινο και την αντωνναΐδα
Τ' αγουόδουρα τ' αγκαλιχτούτον κλάδο και τα φύλλα
Σαράντα είναι όλα. Βράσε τα και γέμισε μια σκάφη
Και διώξε απ' το κορμάκι σου τσι πόνους και τα πάθη.

Γιώργος Τάσος του Ευαγγέλου

ΤΟ ΦΕΤΙΝΟ ΠΑΣΧΑΛΙΑΤΙΚΟ ΓΛΕΝΤΙ ΣΤΗ ΣΙΔΕΡΗ

Το Πασχαλινό γλέντι, το οποίο αποτελούσε για εκείνη τη δύσκολη πλην όμορφη εποχή το βαρόμετρο της ζωντανίας και της οικονομικής ευρωστίας του χωριού κι έδινε στους ανθρώπους του τη δυνατότητα να γλεντήσουν και να ενδυναμώσουν έτσι μέσα απ' αυτό την αγάπη, τη φιλία και το μόνιασμα μετξύ τους, έχει πια περάσει στην ιστορία. Όμως χάρη στον Πολιτιστικό Σύλλογό μας και κάποιους μερακλήδες γλεντιζέδες, Σιδερίτες και Σιδερίτισσες, οι οποίοι θεωρούν το Πασχαλιάτικο γλέντι στις πλατείες, στους δρόμους και στις αυλές, έστω και λιγοστών σπιτιών της Σίδηρης, στοιχείο ενδεικτικό πως η Σίδηρη είναι ακόμη ζωντανή, εξακολουθεί να γίνεται μόνι για μια μέρα.

Έτσι και φέτος η δεύτερη μέρα της Πασχαλιάς γύρω στις 11 η ώρα στην πλατεία του θρυλικού «Φτελιά» έκαμαν την εμφάνισή τους τα «βιολιά» με επικεφαλής τον κλαρινίστα Κώστα Ζέρβα από τα Γιάννενα, τους Γιάννη Γώγολο και παύλο Ζήγο στο τραγούδι και στο ντέφι τον αξεπέραστο Σίμο κι αντιλάλησαν σκορπίζοντας στη Σιδερίτικη ατμόσφαιρα τους μουσικούς τους ήχους με τον παραδοσιακό Ηπειρώτικο σκοπό "ξενιτεμένα μου παιδιά/στον κόσμο σκορπισμένα...". Σε λίγο η μικρή πομπή που σχηματίστηκε με μπροστάρηδες τους βιολιτζήδες πήρε το δρόμο προς την εκκλησία με το τραγούδι "πήγαινα το δρόμο - δρόμο". Πρώτος μας σταθμός ήταν το "Κουλούρι", όπου ο Δάσκαλος, όπως κάνει κάθε Πασχαλιά τα τελευταία χρόνια χαιρέτησε τους νεκρούς μας, με λόγια συγκινητικά.

Από και η πορεία της ενισχυμένης Πασχαλινής πομπής συνεχίστηκε με δεύτερο σταθμό στη "Ράχη", κάτω από το κλειστό σπίτι του Μπάμπη, όπου παίχθηκε κατά παραγγελία τη "Βασίλ' Αρχόντισσα" και το αφουγκράστηκε στο κινητό του ο Αλέκος του Μπάμπη από τη βεράντα του σπιτιού του στην Ομόνοια των Αθηνών.

Στη συνέχεια προχωρήσαμε για τη "Χαλικαριά", όπου βρήκαμε την πόρτα του Μακρή ορθάνοιχτη να μας προσκαλεί με τους νοικοκυραίους της Τάκη και Ειρήνη κι όλα τα παιδιά κι εγγόνια τους στην αυλή τους.

Η δεύτερη αυλή που μας περίμενε με ορθάνοιχτη την εξώπορτα ήταν αυτή του Γιώργου και της Κούλας Τάσας, κληρονόμων του ζακουστού Γιώρ' Τσιάβου, για να συνεχιστεί με αμείωτο κέφι το γλέντι, στο οποίο πρωτοστάτησε η Άννα, κόρη του Γιώργου και της Κούλας και ξεχώρισε ο παλιός Ηπειρώτικος χορευτικός σκοπός "Διπλή Γκάιντα", τον οποίο χρέορεψε ο Δάσκαλος και αφουγκράστηκε στα Νέα Στύρα Ευβοίας, ο Σταύρος Τάσας. Μεσημεριάτικα βρεθήκαμε αυξημένοι στην "Κόντρα", όπου η νεολαία της Σίδηρης έστησε χορό για λίγο και στη συνέχεια χορεύοντας κατευθύνθηκε στο Ταφεκέικο, χάρη στη διακή επιθυμία του Τάσου Κουφάλα, γιου του Σπύρου και της Δήμητρας κι εγγονού του αλησμόνητου Φώτου και της Βάσως Ταφέκη, γιατί ήθελε να γλεντήσει στην αυλή του σπιτιού του παππού του, το οποίο μετά το θάνατό του έμεινε για κάμποσες Πασχαλιές κλειστό. Κατηφορίζοντας απ' την "Κόντρα" σταθήκαμε για λίγο στο "Αργαστήρι" στην πλατεία του "Φτελιά". Περιδιαβαίνοντας σε χορό τον κεντρικό δρόμο του "Κάτω Μαχαλά"

βρεθήκαμε στην αυλή του Βασίλη Παπασταύρου, όπου στήθηκε γλέντι όπως τον παλιό καιρό. Η αυλή του Αχιλλέα και της Σοφίας Κάργιαννη ήταν η επόμενη στάση, όπου στήθηκε χορός ασταμάτητος, ο οποίος μεταφέρθηκε στη συνέχεια μέσα απ' τη "Λιοφάτα" στο Παντέικο, το οποίο για κάμποσες Πασχαλιές έμεινε σιωπηρό με κλειστές τις πόρτες μετά από αλλεπάλληλα θανατηφόρα κτυπήματα που δέχθηκε. Τώρα μας κερτέρεσε με τις πόρτες τάμπαρα ανοιχτές και όλους τους σπιτικούς, ενισχυμένους με τους καινούργιους συμπεθέρους από τη Λαμπρίνα τους και κορυφαία από τους παλιούς τη Μαργαρίτα (Πίπενα), να μας υποδέχονται στην ανθοστόλιστη αυλή τους.

Ο επίλογος του φετινού Πασχαλινού μας γλεντιού γράφθηκε στην αυλή των παιδιών του αλησμόνητου "Κόνα", όπου όλοι τους, παιδιά και εγγόνια, έδωσαν τον καλύτερό τους εαυτό, για να γίνει εκεί ένα πολύ καλό γλέντι, που κρατήθηκε ζωντανό και μετά το ηλιοβασίλεμα, οπότε οι βιολιτζήδες κατάκοποι, αλλά πολύ ικανοποιημένοι, αποχώρησαν. Όμως κάποιοι λιγοστοί μερακλωμένοι δεν εννοούσαν να σταματήσουν κι έδωσαν συνέχεια στο γλέντι με CD και κασέτες στο κασετόφωνο μέχρι αργά τα μεσάνυχτα. Έτσι απλά, ήσυχα και όμορφα εξελίχθηκε φέτος το Πασχαλινό γλέντι στη Σίδηρη, κόντρα στην οικονομική κρίση που δέρνει τη χώρα μας και αξιζει να εκφραστεί απ' αυτή εδώ τη θέση δημόσια έπαινος σ' όσους κατάφεραν ν' ανοίξουν τα σπίτια τους στο Πασχαλινό γλέντι μας. Μακάρι ν' αξιωθούμε και του χρόνου όλοι μαζί να ξαναζήσουμε παρόμοιες στιγμές, γιατί μας είναι απαραίτητες κι ενισχυτικές για την πορεία μας στη ζωή.

Τάκης Στραβέλης

